การคิดเชิงระบบ (Systems Thinking)

เป็นการคิดในภาพรวมที่เป็นระบบ และมีส่วนประกอบที่สัมพันธ์เชื่อมโยงจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ เป็นการคิดอย่างมีเหตุมีผล เน้นการแก้ปัญหาอย่างชาญฉลาดเพื่อให้เกิดความถูกต้อง แม่นยำ รวดเร็วในองค์รวม

การพัฒนาบุคลากรให้มีระบบการคิดเชิงระบบ จะช่วยให้องค์กรมีประสิทธิภาพ การทำงานต่างๆ ในภาพใหญ่ขององค์กรสอดคล้อง สัมพันธ์กันด้วยระบบที่มีส่วนประกอบต่างๆ ที่เชื่อมสัมพันธ์กันรวมเป็นหนึ่งเดียวกัน

การคิดเชิงระบบจะไม่มองเฉพาะองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งแต่จะมองภาพใหญ่ของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นว่าเป็นปัญหา แล้วแก้ปัญหาทั้งในภาพใหญ่และภาพย่อย เชื่อมโยง สร้างสรรค์และทำงานเป็นทีมอย่างเป็นระบบ แล้วสามารถพัฒนาต่อเป็น "องค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization)" แล้วต่อยอดเป็นองค์กรนวัตกรรม (Innovation Organization) โดยการจะสร้างองค์กรนวัตกรรม (Innovation Organization) นั้นจุดเริ่มต้นเริ่มจากตัวบุคคล ทีมงาน และองค์กร ดังนั้นการส่งเสริมให้บุคลากรในองค์มีการเรียนรู้อย่าต่อเนื่องทั้งในความคิดชิงระบบ ความสามารถที่เป็นเลิศส่วนบุคคล การทำงานเป็นทีม และการมองเห็นภาพวิสัยทัศน์ร่วมกันทั้งองค์กร จึงเป็นสิ่งสำคัญการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) เป็นองค์กรที่สามารถเรียนรู้ สร้างองค์ความรู้เพื่อเพิ่มพูนสมรรถนะที่จะก่อเกิดความก้าวหน้าในการดำเนินงานไปสู่เป้าหมายร่วมขององค์กร การสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ และปรับตัวให้เข้ากับองค์ความรู้ใหม่ๆ โดย

1. Mental Model(ปรับแก้ความเคยชิน)
2. Personal Mastery (เก่ง มีดี)
3. Share Vision (เป้าหมายร่วม)
4. Team Learning (ท างานเป็นทีม)
5. System Thinking (คิดเป็นระบบ)

ที่มา : อบรม “โครงการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้านการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม (OSOF) ในหัวข้อ การคิดเชิงระบบ โดย อ.พิษณุ แสนประเสริฐ, อ.สุธา เจียรมณีโชติชัย และอ.ชาญชัย พิณเมืองงาม

สโรช จินดาวณิชย์ นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ
กลุ่มอนามัยเด็กวัยเรียนวัยรุ่น สำนักส่งเสริมสุขภาพ